

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ersébet-tér 9. sz. Tompa Mihály-u. 9. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felolvas szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.
Kiadó laptalajdonos:
RÁBELY KÁROLY.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 12 korona. — Félévre . . . 6 korona.
Egyes szám ára: 24 fillér.
A hirdetés díja:
Bármiféle adományok nyugtázása soronként. . . 20 fillér.
Hivatalos hirdetések petitsor térfogata . . . 50 fillér.
Nyilttér sora . . . 80 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Feltámadás napján.

Feltámadott! Nincs itt! Mért kerestek az élőt a holtak között?

Ezek a szavak fogadták az isteni Mester tanítványait, mikor a kinszenvedés után harmadik nap reggelén fölkeresték a irt, hogy ott vigasztalást meritse nek vérző, fájo sziveiknek.

Nézétek, nincs itt, üres a hely, a hová letették őt!

Pedig ott őrizték a testét fegyveres ellenségei és le volt pecsételve a sirra hengerített hatalmas kő az ellenséges hatalom pecsétjével és mégis eltűnt a test a sírból, otthagya a ruhákat, amelyekbe takargatták.

Hova lett?

Föltámadott a halálból! Új utat nyitott a hívő és szerető lelkeknek, olyan utat, amelyen csak a hívő és szerető lelkek járhatnak, a megdicsőülés útját.

A test anyaga átváltozik ezen az új ismeretlen uton, amelyet Krisztus nyitott meg azoknak a lelkeknek, akik hisznek és szeretnek.

A föltámadott test finommá lesz, átszellemül és ezzel túllép a tér és az idő korlátain. Valami olyantéle módon, mint amit az új fizikában látunk, amikor a Röntgen fény sugar áthatol az anyagi testek nagyrészén.

De mit beszélünk itt anyagi testekről és emberek által fölidézhető erőkről, hiszen itten nem azokról van szó, hanem arról van szó, aki legkiválóbb volt emberisége szerint is az emberek között, a ki legközelebb állott az Istenhez az ő szeretetében, akiről égi szózat nyilatkozása hallatszott: „Ez az én szerelmes fiam, akilen kedvem telik, őt hallgassátok!”

Benne emelkedett legmagasabb fokra az egy Isten választott népének évezredekén át fejlődő vallása és isteni tisztelete, mikor az elzárkózottságból kiirasztotta az egy igaz Isten hitét, vallását és szeretetét minden népekre a föld kerékességén a kereszténységben; befogadva oda szegényt és gazdagot, rangtalant és hatalmást mindentéle szinben, neuben és korban, mert minden embert megváltott halálával és mindenkit magához hív az

ő szeretetében és föltámadásának dicsőségébe is.

Természetesen ez a nagy mű is fejlődik az emberek között a történelem folyamán. Jönnek változó korok, változó fölfogások s azok elmúlnak, de a Megváltó szavai igazak maradnak: „Ég és föld elmúlnak, de az én igém el nem múlnak.”

A változó korok változó fölfogásain át fejlődik és tisztul a benne hívő ember szelleme is és a végén az egész egy nagy harmóniába fog fölvádnai: a tiszta szeretet és isteni dicsőség harmóniájába.

Most meg az ember nagyon is testből van, még nagyon is az anyagi törvényeknek, a mechanikának hatalma alatt nyög, annyira, hogy még fölszólításra sem tud ellenfelének békejobbot nyújtani, hanem hiúságból, anyagi érdekből inkább választja a milliók pusztulását, a vérontást és az évezredek civilizáció romlását.

Ilyen az ember, még a legműveltebbje is, alá van vetve a tehetetlen tömegek törvényének.

De ebből a romlásból és pusztulásból, ebből a vér- és tűzöznönből is lesz még föltámadás. Az elkeseredett ellenfél saját veszteségeiben tudatára ébred majd annak, hogy törekvései igazságtalanok és hiábavalók s meg tudja, hogy az ember nem építhet égig érő tornyokat s az elbizakodottat utólréri a bünhődés.

Az isteni igazság nem működik rohamosan és rögtönítelő bíróság módjára, hanem engedi érvényesülni az emberekben meglévő erőket, engedi érní a dolgokat, mert hiszen az embernek szabad választást adott s azt akarja, hogy az ember önmagától, saját tévedésein át jusson az igazság ismeretére, a nemesebb, jobb, lelkiebb állapotba. Ez bizony néha lassan megy.

De türelemre, kitartásra van szükségünk. A jó törekvések jó magja kikél és növekszik. A béketörekvések jó akaratára végre is diadalmaskodni fog pusztuláson és vérözönön keresztül és meghozza a világháború nyomasztó, éveken át tartó állapotából az óhajtott békét, a föltámadást.

Elrendelték az új rekvirálást.

Szigorított, katonai rekvirálás lesz. Április elején megkezdődik.

E hó 27 én az alispán távolléte folytán dr. Söldos Béla vm. főjegyző elnökléte alatt tisztí értekezlet volt a vármegyeházán, melyre báró Fischer Lajos kormánybiztos is bejelentette érkezését, de más irányu elfoglaltsága miatt ezen meg nem jelenhetett.

A tisztí értekezlet nyomán napvilágot látott az új rekvirálási rendelkezés.

Miután az alispán a törvényhatóságra kivezett gabona kontingensből még leszállítatlan mennyiség 50%-os hányadát sem volt képes — egyezségileg és kötelezőleg biztosítani — a rekvirálási eljárás folytatását, illetőleg szigorított és a kivezénylendő katonai karhatalomnak megfelelő közreműködése mellett teljes megismétlést elfendítette a kormánybiztos.

A főszolgabírák a rekvirálás tartama alatt annak ellenőrzése közben lehetőleg minden nap más községben megfelelő karhatalommal jelennek meg; ottlétük alkalmával a rekvirálást személyesen vezetik, a kihágási eseteket azonnal elbírálják és a vétkesekkel szemben a legnagyobb szigorral járnak el.

Az elkövetett kihágásokból eredő jogi következmények s különösen, hogy a vétkesek találts és a katonai szolgálat alól felmentett terhalt az ítélet jogerőre történendő emelkedése után azonnal be fog vonultatni, a községekben közhírré tétetik.

Miután egyes községekben a termények felmérése hiteles tizedes mérleggel avagy hektoliteres úrmérték felhasználásával nem mindenütt történt meg, de az u. n. szembecslés eszközöltetett; más helyeken pedig a rekvirálás csakis a termelő által felmutatott és feltárt készletekre terjedt ki, anélkül, hogy a termelővel összes gazdaságában termelt, vagy más uton beszerzett terményére vonatkozólag az elszámolás pontosan és részletesen megejtett volna; ezen községekben hiányosan megejtett rekvirálási eljárás haladéktalan és teljesen új megismétlése lett elrendelve, a vetésterület és becslési adatok, a községben közismeretes terményátlagok a cséplési bejelentések, illetőleg a tényleges termés, a kisgazdáknál a más vidékről beszerzett arató és cséplő részek beszámításával.

Minden 100 kat. holdon felüli gazdaság újból megszámadolttatik és pedig az illetékes főszolgabírák személyes vezetése mellett érdektelen gazdasági szakértők bevonásával.

Az 500 kat. holdon felüli és gazdaságok termés eredményének felvizsgálatánál lehetőleg a gazdasági felügyelő is — mint szakértő — bevonandó.

Az élelmezés ellátása a múlt évi termésből mindenütt, ahol csak lehet f. évi augusztus hó 1 ig számítandó.

Különösen szigoruan betartandó ezen rendelkezés, a kormánybiztosság működési területének déli részén fekvő vármegyékben. Gömör- és Kishontvármegye délibb fekvésű és korábban arató járásaiban.

Az ellátottaknál a fejkvóta leszállításából eredő többletek feltétlenül rekvirálendók.

Gömör- és Kishontvármegye minden egyes járásába egy tisztet, az egyes közs. és körjegyzőségekbe egy egy altisztet, 2—2 fegyveres katonát és 4—4 fegyvernélküli szolgálatra alkalmas népfőlkélt vezényeltetett ki a kormánybiztos, hogy a rekvirálások minél pontosabban és alaposabban, a kellő gyorsasággal hajtsanak végre.

A kivézényelt tiszték a megfelelő számú legényességgel valószínűleg f. évi április hó 2-án fognak a járások főszolgabírójánál megjelenni.

A rekvirálási eljárás nem csak a kenyér magvak, hüvelyesek és takarmánymagvakra terjed ki, hanem a burgonyára is okvetlenül ki-terjesztendő.

Hírek a gömöri közéletmezés és közellátás világából.

Miniszeri megbízott Gömörben.

Gáspár Gyula közéletmezési miniszeri megbízott a burgonyarekquirálás ellenőrzése céljából az elmúlt hét elején a vármegyében tartózkodott.

Elrendelték Gömörben a zsírrekvirálást. A közéletmezési minisztériumnak azt a határozatát, amellyel elrendelték a zsírrekvirálást, Gömörmegyére is kiterjesztették. Az erről szóló rendeletet báró Fischer Lajos kormánybiztos elküldte a vármegyének. A közéletmezési minisztérium értesülésünk szerint Gömörre 15 waggont vetett ki, ilyen mennyiséget vagyunk kötelesek beszolgáltatni, ha akadni fog ennyi fölösleg. Az alispán a szerdai tiszti értekezlettel megtárgyaltatta e kérdést, és egyelőre oly értelmű rendeletet adott ki, hogy a hatóságok írják össze az elmúlt tél folyamán leölt sertéseket.

A gömöri fürdők élelmezése. Még a múlt hó folyamán összeíratta az alispán a gömöri fürdők múlt évi vendéglétszámára vonatkozó adatokat a — értesülésünk szerint — most áll tanácskozás alatt az a kérdés, mily célirányos intézkedéssel lehetne a gömöri fürdők egységes és rendszeres élelmezését biztosítani.

Leölt szarvasmarha szállítása. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint leölt szarvasmarhát (beleértve bivalyt és borjut), leölt juhot és kecskét (beleértve bárányt és gödöllyét), akár egészben, akár felére vágva, akár kisebb darabokban, továbbá minden ezen állatok husából előállított bármilyen termék, vasuton, hajón, vagy gépkocsin csak igazolvány mellett szabad szállítani. A rendelet márczius 28-án lépett életbe.

Az élő sertés árának újabb megállapítása. A kormány a negyven kilogrammnál nehezebb, de legfeljebb 50 kilogramm súlyú élő sertéseknek a hizlalt, vagy az állattartó részére történő eladásnál követelhető, vagy fizethető legmagasabb árát elősúlyban kilogrammonként hét korona 50 fillérben állapította meg.

Nép-, állat- és vetéstertület összeírása. A kormány a jövő évi termés felhasználása tekintetében teendő intézkedéseikhez szükséges adatgyűjtést elrendelte s így április hó 15-én összeírják a lakosságot, az állatokat és a bevetett területeket. Ezekon kívül a cséplőgépek és motorok is összeírtnak.

A burgonyarekquirálás, mely most van folyamatban a vármegyében s amelynek a közéletmezési miniszter rendelete szerint ötszáz waggont kellene eredményeznie, igen gyenge eredménnyel jár vármegyészerte. A legtöbb körjegyzőségben teljesen negatív az eredmény, ami leginkább annak tudható be, hogy a rossz burgonyatermés kevés eredményt más élelmiszerek hiányában megette a lakosság.

Katonai lovak tavaszi gazdasági munkára. A földmivelésügyi miniszter arról értesítette a törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy a tavaszi gazdasági munkák végzésére az egyes pöttestektől nagyszámmal fognak katonai lovakat kiadni a gazdáknak. Az átengedhető lovak számát az állomásparancsnokságok közlik a vármegyei munkabizottságokkal.

A tornaljai gazdagülés után.

A vármegyei gazdasági egyesületnek Tornalján megtartott közgyűlése impozáns dokumentálása volt a vármegyei gazdasági egységességének s ezt legjobban illusztrálja az az egyszerű tónusu, érzést és lelket magában foglaló beszéd, melyet V. Oros János serkei kiszgázda a közgyűlésen elmondott s amelyet érdességénél fogva és a kiszgázdatársadalom hangjait és érzéseit illusztrálendő itt közlünk:

„Méltóztassanak megengedni, hogy ebben a gondterhes, még mindig vérzivataros időben, — de a közelgő világéke édes reményében — mi is hazafiai kötelességünknek tartottuk a jelen alkalommal a Gömör-Kishontvármegyei gazdasági egyesület közgyűlésén a rimavölgyi kiszgázdaik nevében megjelenni.

Ei kell ismernünk, hogy a magyar kiszgázdaik nagy része ezélett konzervatív volt, de a hosszú világháboru megtanított bennünket arra, hogy a magyar mezőgazda társadalomnak is nagy szüksége van az összetartásra, egyesülésre és szervezkedésre. Tapasztalásból tudjuk azt, hogy amit az egyesek szétszórtan véghez nem vihetnek, azt egyesült erővel, vállvetve, meg lehet valósítani, hiszen Magyarország földmívelő ország, az ország lakosságának nagy többsége földmiveléssel foglalkozik s így méltán elmondhatjuk tekintetes gazdasági egyesületi közgyűlés, hogy a mi országunknak a gerince a mezőgazdaság, e mellett tanuskodik a hosszú világháboru is, mert e nélkül már régen elvesztettük volna a csatát. Magyarország csak virágzó mezőgazdaság mellett lehet szintén virágzó ipar és kereskedelem is.

Jól tudjuk tek. gazdasági egyesületi közgyűlés, hogy ez a nagy világháboru ha véget ér is, mily óriási terheket rak majd a vállainkra és ezekkel a nagy terhekkal nem lehet csak hangzatos jelszavakkal és kevés munkaidő hirdetésével megküzdünk, hanem itt egyesült erőre, okszertű gazdálkodásra és szorgalmas munkálkodásra lesz szükségünk.

De azért is van a magyar mezőgazda társadalomnak nagyobb szervezkedésre szüksége, mert nekünk itt a haza határain belül is sok ellenségeink vannak, pedig ezek nem tudják, mit cselekszenek, nem tudják, hogy ha a gerinc sorvad, elsorvad az egész test.

Több alkalommal ahol módomban állott, hangoztattam már tek. gazdasági egyesületi közgyűlés — pedig ha valaha volt, ugy most lesz arra a legnagyobb szükség — hogy a magyar földmívelő munkásnép ezentul ne idegenben, ahol sokakra inség és nyomor vár, keresse a boldogulás útját, hanem böles törvényhozás, okszertű gazdálkodás és szorgalmas munkásság által találhassa azt fel ez édes Magyarhaza földjén, hogy így vállat a vállhoz, kezét a kézbe téve, egyesült erővel, ezt a sokat szenvedett, vészben és viharban megtartott magyar hazát nagygyá, hatalmassá és boldoggá tegyék.

Ugy de tek. gazdasági egyesületi közgyűlés, hiába az erős és jól szervezett hadsereg, ha jó vezérek nincsenek, épen ugy ami vármegyei gazdasági egyesületünknel is hiába volna minden egyesülés és szervezkedés jó vezérek nélkül.

De boldogít minket az a tudat, hogy az elnöki állásról lemondott nagyérdemű és nagy tekintélyű vezértérfinu helyét méltó utóddal sikerült betölteni a Szent Iványi József ur személyében, jól ismerjük mi őt eddig tanusított ügybuzgó munkásságából s így ezen alkalommal a megválasztott elnök urat teljes szívünkkel és lelkünkkel fakadó meleg szeretettel üdvözöljük és köszöntjük. Az ő jövődö munkásságára Isten áldását kérjük.”

Világháboru.

A nyugati fronton a németek nem tréfálnak, hanem hatalmasan megkezdtek az offenzívát. Márczius 21-én az ágyuk és lövegek tüzelése több helyen olyan hatalmasokra hágott, hogy ebből méltán lehetett valamelyik rész offenzívájára következtetni. A németek az orosz béketárgyalások kezdete óta jól fölkészültek a nyugati fronton, ugy hogy számbeli túlsúlyra emelkedtek és megkezdtek a lehetetlennek tartott dolgot: a nyugati front áttörését.

Egyenesen az angolok vonalának mentek neki, azon a helyen, a hol egy évvel ezélett visszavonultak. Akkor az angolok hónapokig tartó iszonyu ostrom után, mintegy 3 szoros túlerővel alig észrevehető eredményt értek el. Most a németek 3—4 nap alatt mindazt visszafoglalták tőlük, a mit a múlt évben átengedtek. Kezükbe estek az elpusztított falvak, a gránátoktól föl szántott tölcsermezők, elfoglalták Bapaume és Peronne városokat, a melyekért hosszú harcok folytak tavaly. Sőt eljutottak még tovább nyugatra is: elfoglalták Noyont, Albert városát és miután az angol frontot áttörték a két angol hadsereget tartalékaival együtt kivetettek a háromszoros erős állásokból, most mozgó harcban üldözik az ellenséget. Összeütözköztek déli oldalon a francziákkal s az amerikai tartalék csapatokkal is.

A zsákmány rengeteg nagy. Közel 50,000 fogoly, csaknem 1000 ágyu, 100 páncélos kocsi és temérdek gépfegyver s más minden került a kezükre.

A harcok most is keményen folynak a futó angol sereg hátrvédeivel s a francziák is igyekezni fognak friss seregekkel betönni a támaszt rést. De kérdés, elvonhatnak e sokat, mert a Champagneban, Verdunnél s Lotharingiában is iszonyuan dörognék az ágyuk, közeli harcokat hirdelve talán ott is.

A németek fővezére: Hindenburg talán kétfelé is céloz: Páris felé és az angol tengerpart felé. Tervét még nem láthatjuk tisztán.

Egy új találmányu ágyu is bombázza Párist, olyanforma távolságból, mint Rmaszombattól Budapest.

Az olasz fronton csend van.

Jeruzsálem mellett a törökök erősebben szembeszálltak az angol seregekkel.

De keleten kisüt a béke napja, nemcsak Oroszország, de már Románia is békét köt velünk.

Hírek és vegyesek.

Egy szomorú leány mondta eat:

Kár, hogy nincs hófehér hajam
és sápadt, mozdulatlan arczom,
kár, hogy nincs lankadt, hűs kezem,
amint ölembe elhullajtóm,
kár, hogy nincs tágranyított szemem,
két mélyenfekvő, bús keretben,
és nincs fölötte hosszú pillám,
amely csak néha-néha rebben.

Kár, hogy nincs boltives szobám
és benne sok-sok régi holmi,
kár, hogy nincs elfakult dalom:
jó volna halkán eldudolni,
kár, hogy nincs fekete ruhám,
mely meghittén simulna hozzám,
egy foszlott széllü imakönyvem:
esténként csöndesen lapoznám.

Kár, hogy nincs ablakom előtt
egy piczi kertem, tarka-barka,
kár, hogy nincs benne keskeny út,
lehullt szirmokkal betakarva,
kár, hogy nincs őszi alkonyat,
melyben suhanva, lopva mennék
mint multból elvetődött árnyék,
meghalni elfelejtett emlék . . .

—
Meskó Barna.

Boldog ünnepeket! Lapunk előfizetőinek és olvasóinak, valamint munkatársainknak örömteljes, boldog husvétü ünnepeket kívánunk!

A „Gömör-Kishont” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Személyi hírek. Putnoky Móricz főispán az elmúlt hét csütörtökjén feleségével együtt Gesztetére érkezett, ahol a husvétü ünnepeket tölti. A csütörtöki és pénteki napon székhelyén, Rmaszombatban tartózkodott.

Dr. Fornó Gyula alispán a múlt hét elején hivatalos ügyek intézése végett Budapestten tartózkodott s onnan szerdán tért vissza Rmaszombatba.

Dr. Kovács László polgármester múlt hét végén hivatalos ügyek intézése céljából Budapestten tartózkodott.

Vigh Bertalan kir. tan., a belügyminiszteriumi segédhivatal főigazgatója folyó hó 28-án városunkba érkezett s a husvéti ünnepeket ücszénél tölti.

Szakall Kálmán, vezérkari ezredes városunkban tartózkodik szabadságon.

Dr. Zehery István tb. vármegyei főorvos, a Vöröskereszt kórház vezető főorvosa márczius hónap végeig Cirkvenicán tartózkodott üdülés céljából.

Szent-Ivány József üdvözlése. A vármegyei gazdasági egyesületnek új elnökét, Szent-Ivány Józsefet elnökké történt megválasztása alkalmából a közigazgatási tisztviselők nevében meleg hangú üdvözlő irattal kereste meg dr. Fornet Gyula alispán. Szent-Ivány József ezen üdvözlésre válaszulva kifejtette, hogy a közigazgatási tisztikar kiválóságát érve, annak nagy szerepet jósol a vármegye jövő gazdasági életében.

Nagyheti szertartások. Hagyományos kegyelettel vett részt a vallásos közönség a nagyheti istentiszteletekben. A kath. templomban virágvasárnap és nagypénteken erre a célra alakult énekkar működött Váry János vezetése alatt. A passió éneklésében részt vettek: Kolbay Sárika, Majlán Mariska, Juraskó Aranka és Gabi, Rábely Kata és Etti, Zuffa Rózsi, id. Rábely Miklós, Jaross János, Gelley Andor, Uthy Antal, Upponyi József. A nagypéntek délutáni lamentációt énekeltek: Kolbay Sándorné, Rábely Kata és Upponyi József. Ugyancsak Upponyi József predikált nagypénteken, míg az ünnepi szertartást Széman Endre prelátnak végezte. Sokan jártak a szent sir látogatására és a föltámadás szertartásán is.

A protestáns templomban nagypéntek napján ünnepi istentiszteletre járultak a hívek. Az ev. templomban Gyürky Pál főpappal predikált, Krisztus kinszenvedését Mácsay Lajos kaplán olvasta elő a népnek. — A ref. templomban Simon Mihály lelkész mondotta az ünnepi szónoklatot. — Az istentisztelet fényét és a hitetosságot nagyban emelte a szephangú női karnak Fenessy Mária diakonissza nővér vezetésevel előadott alkalmi egyházi éneke.

Izraelita húsvét. Izraelita polgártársaink folyó hó 29-én és 30-án ünnepelték a húsvét első két napját. Szombaton: 30-án Singer Rezső főrabbi a nagyszámú ájtatos hívek előtt magaszántyalású beszédet mondott.

Az ev. egyetemes felügyelői állás. A magyarhon ág. hitv. ev. egyház egyetemes felügyelői méltóságára az egyes egyházközségek most adják le szavazataikat. Aranyosmaróti levelezőnk arról értesít, hogy az alsóvelezsényi egyház e hó 22-én tartott közgyűlésében egyhangúlag és nagy lelkesedéssel Szent-Ivány Árpád egyházkerületi felügyelőre szavazott.

Szabadságon. A jászóvári prépost prelátnak Gorzó Gellert dr., rosnói kath. főgimn. tanárt nagyobb tanulmányi tartózkodásra Budapestre küldötte és helyettesítésére Faith Ákos prem. rendi tanárt küldötte ki.

Halálozás. Láng Lajos báró, a magyar politikai közeletnek egyik tekintélyes alakja Budapesten meghalt. Halálát fia: báró Láng Boldizsár, a honvédelmi miniszteriumba beosztott vezérkari alezredes gyászolja, akit vármegyének előkelő családjaiban rokon kötelek fűznek.

Katonai lelkészi hír. Egyed Aladár sajtógömöri lelkész, aki katonai szolgálatra másodszer is behivatván, a budapesti tépparancsnokságnál teljesített szolgálatot, a Honv. M. n. harctéri szolgálatra a 306. honv. gy. ezredhez osztotta be.

Egyházi kirendelés. Ifj. Szombathy László ref. s. lelkész, ki eddig az abauji egyházmegyében működött, az egyházmegye esepereze Balogra rendelte ki, hol a hadbavonult lelkészt helyettesíti.

Új körorvos. A vereskői egészségügyi kör orvosává dr. Bartha Sándor, a pécsi gyermekmenhely volt igazgató főorvosa és Coburg hercegi uradalmi orvos lett megválasztva. — Ugy halljuk, hogy vele a vármegye orvosi kara értékes egyénet nyert.

Athelyezés. Druisner György volt itteni, jelenleg marmarosi kir. tanfelügyelőt a miniszter Vasvármegyébe helyezte át.

Szerkesztőségünkben. A „Gömör-Kisbont” tekintélyes munkatársi gárdája az elmúlt hótn érvedetesen erősödött, amennyiben Lukács Béla vármegyei aljegyző lapunk belső dolgozótlarsa lett.

Helyreigazítás. Lapunk mult számában Farkas Géza aláírásával megjelent közleményben értelemzavaró sajtóhiba fordult elő, mit ezennel helyreigazítunk akként, hogy a levél negyedik sorában: „pletykáival és levéllel magyarázásaival” szavak helyett „pletykáival és levél elmagyarázásaival” olvasandó.

A király a fronton. Ófelsége a keleti fronton meglátogatta csapatainkat, s e látogatásról kitűnően sikerült fényképfelvételek készütek. A képeken látható, anint a király Sáfány Géza 10 ik honvéddyalozozredbeli parancsnok — alezredessel beszél és vele barátságosan kezet szorít.

A „Köztelek” Bernát Istvánról. Az Ország. tekintélyes sajtóorgánuma a „Köztelek” legutóbbi számában azon alkalomból, hogy Bernát István a Magyar Gazdaszövetség igazgatója a Ferencz József-rend csillagos középkeresztjével lett kitüntetve, arczképének közlése mellett hosszú és tartalmas cikkben méltatja Bernát István tevékenységét. „Bernát talán az egyetlen ember Magyarországon, — írja a lap — aki munkásságának teretgláló erejével a tudományos Akadémiától a szántóvető parasztig elér. — Bernát István tevékenységének különböző szálait még csak marokra fogni is nehéz; vezet egy országos gazdantézményt mindennapi munkával, résztvesz a szövetségi központok kormányzásának feladatában; ott van minden bizottságban, minden ülésen, a szellemi élet minden megnyilvánulásánál, ahol agrár- és szociálpolitikai vonatkozások merülnek fel; lapokat vezet, publicisztikát folytat, olvassa a világirodalmat, — sőt még s magyart is; öszszekötötést tart fenn a világ sok tájékáról való vezetőférfakkal; de mindezekben munkásságának köre és elágazása még nincs kimerítve. Méregetve azt az egy cél felé irányuló ható szándékot, mely átömlik minden szaván, minden cselekedetén: szinte azt hiszem, hogy ekkora lelki részánssággal, ilyen nagy munkakarral és buzgósággal taán a földet is ki lehetne vetni a sarkából. Afelől azonban már bizonyosak lehetünk, hogy Bernát Istvánt meggyőződéséből és álláspontjából a földrengés sem mozdíthatná ki. — Felőli tájadalmasan panaszkodott, hogy a hazának keves a csillaga. Kevés, igen, mert a csillagokat akkor szoktuk észrevenni, amikor lehullanak, az erélyeket akkor szoktuk megérezni, amikor már elhamvadtak. Boldog kivétel, aki, mint Bernát István, munkabírásának teljességében, viruló erőben megéri azt, hogy életének értékét felismerjék és aki érezheti, hogy az őt illető elismerésben a királytól kezdve a legutolsó földművelőig mindenki szívesen osztozik.”

A király adománya. Károly király kétezer koronát adományozott magánpénztárából a megyénkbeli Hissnyó község tűzkárosultjainak.

Szép ajándék. Rmakokovai Knöpfler Károly, ki áldozatkészségéről és jótékonságáról ismételtelen nagyon sok ízben bizonyítékot adott, legutóbb Rmakokova községnek egy mintegy négyezer korona értékű irógépet ajándékozott. A közügyek iránt mindenkor élénk érdeklődést tanúsító ajándékozó ugyanis személyes tapasztalatból győződött meg arról, hogy a jegyzői hivatalban a kivételes viszonyok folytán a megcökent munkaerő mellett a munka oly horribilis mérvben szaporodott fel, hogy azt a hivatal a megfelelő és az elintéztést gyorsító segéd eszközök nélküli még a legmegfeszítettebb munka mellett sem bírja elvégezni.

Husvétii szünet az iskolákban. Mult vasárnap kezdődött a szokásos husvétii vakáció az iskolákban, amely az állami iskolákban virágvasárnaptól számítva 10 napig szokott tartani. A helybeli egy. prot. főgimnáziumban szokás szerint 2 hétig tart a husvétii szünet, mert ott közbeeső ünnepek nincsenek és a téli vakáció sem volt. Azonkívül a főgimnáziumban még a husvétii szünet másik hetében is lesz külön tanfolyam a bevonuló volt VII. osztályos hadi érettségizók részére.

Igazgató tanácsulés. A mult hótn a rimaszombati egy. prot. főgimnázium igazgató tanácsa Medveczky Sándor elnökléte alatt ülést tartott a 2 ik félévi tan- és tápdijengedmények ügyében. Az igazgató jelentése kapcsán kiemelte Kerekes Dezső tanár 40 éves kiválóan eredményes működését; az igazgató-tanács a maga nevében is üdvözölte a jubiláns érdemes tanárt s elhatározta, hogy az igazgatónak róla szóló szép jelentését egész terjedelmében fölterjeszti a közigazgatási felsőbb hatóságnak. Tudomásul vette az igazgató-tanács, hogy a tápintézet részére a gondnok kérelmezése folytán több nagylelkű adomány érkezett, ezért elismerését fejezte ki Horváth Zoltán gondnoknak s köszönetét nyilvánítja a nemeslelkű adakozóknak. Köszönettel vette tudomásul az igazgató tanács, hogy dr. Bleier Leó 2000 koronás alapítványt tett tanár fia tanulók jutalmazására, özv. Braun Zsigmondné pedig 1000 koronás alapítványt tett izraelita tanulók részére. Szóba került a megüresedett állás betöltése, amelyre magyar—német szakra még egyszer pályázatot hirdetnek a református tanár részére, de eredménytelenség esetén meghívás útján töltik be az állást. — Számtan és fizika szakra is alkalmazni kíván az intézet egy helyettes tanárt, Kerekes Dezső kiváló szakképzet tanára vezetése alatt.

Esküvő. Csanszky Vilmos 80. es. és kir. alalozozredbeli kapitány folyó hó 23-án tartotta esküvőjét Batelauban Lent Dora urleánnyal.

Tanügyi hírek. Pogány István kir. tanácsos, kir. tanfelügyelőnek a közig. bizottság leguőbbi ülésén előadott jelentéséből a következő érdekesebb részeket adjuk:

A „Közimunkára nevelő országos Egyesület” Elnökségétől átirat érkezett hivatalomhoz, amelyben arra kér fel a nevezett egyesület, hogy a polgári leányiskolákkal kapcsolatban ruhaátalakító tanfolyamok rendeztessenek. Ezen tanfolyamokon az iskola növendékei meglévő jobb és kevésbé jó ruhákat, sőt egészen elhasznált ruhaféléjüket, a benne lévő anyag alkalmazhatósága mértékében szükség szerint átalakítanak és kiegészítenek, máltal a szegényebb soru szülők gyermekeinek is lehetővé tétetnék, hogy ugy az iskolában, mint az utcán tűrhető és főként olcsó ruhában jelenhetnének meg.

A nevezett Egyesület elnökségének átirata alapján megkerestem a vármegyében lévő áll. polg. leányiskolák igazgatóit és iskolafenntartóit és örömmel jelenthetem, hogy eddig Dobsina és Rimaszombatban sikerült ilyen ruhaátalakító és ruhakiegészítő tanfolyamot szervezni.

A vall. és közokt. Miniszter ur Ábrányi Sarolta, a betléri áll. el. iskolához beosztott áll. el. isk. tanítónőt a nagyidai áll. el. iskolához helyezte át, pedig nevezettre a beltéri áll. iskolánál is nagy szükség volna, mert ezen három tanerős áll. el. iskolától a két férfi tanerő a háboru elejétől teljesít katonai szolgálatot s ezen áthelyezés folytán a nagyszámú növendékek tanítása ismét egy tanítónőre maradt. Tischner Mária a vágói közs. iskolához beosztott áll. tanítónőt a budajenői róm. kath. iskolához helyezte át, Dubovszky János okleveles tanítót áll. tanítóvá nevezte ki és szolgálattételre a lubényi ág. ev. iskolához osztotta be.

Péror Sándor hárskúti róm. kath. tanító itteni állomááról eltávozott a szebenmegyei szerdahelyi községi iskolához.

Kassa közlelmezési kormánybiztosa. A miniszterelnök a Joanovich Sándor elhalálozásával elérvult törvényhatósági joggal felruházott városok közlelmezési kormánybiztosságát a már kinevezett kormánybiztosok között osztotta fel és ennek megfelelően báró Fischer Lajos miskolci közlelmezési kormánybiztos hatáskörét Kassa sz. kir. városra is kiterjesztette.

Hitközségi gyűlés. A rimaszombati izr. hitközség évi rendes közgyűlését ma vasárnap 31-én délelőtt 10 órakor tartja a hitközség tanácsstermében. A közgyűlés tárgyát képezi a lefolyt évi jelentés, szárszámadás, hitközségi elnök választása stb.

A „Társaság” e heti száma kitűnően összeállítva érdekes képekkel jelent meg, a czimlapon herczeg Lichtensteinné Andrássy Maricza grófnő képével.

Katonai előléptetések. A városunkbeli származású dapsai Dapsy Vilmos 6. váltüzredbeli százados 1. évi febr. 1-től őrnaggyá lett előléptetve.

A katonai orvosi karban dr. maglódi Lányi Tivadar 16. népf. par.-beli népf. főorvos ezredorvossá lépett elő. Ugyancsak ezredorvosok lettek: dr. Molnár Gyula 17. helyőrségi kórházbeli tart. főorvos és dr. Kardos Géza 15. huszárezredbeli tart. főorvos.

Csendőrfőhadnaggyá lépett elő: Wuffka Ernő IV. sz. csendőrkertületi hadnagy.

Szolgalaton kívüli viszonyban százados lett: dr. Szellőss Ödön főhadnagy.

Tart. századosokká lettek: Dossal Edvin és Stelal Ferencz 80. gy. ezredbeli főhadnagyk; **népfelk. századosok:** Horváth Albert, dr. Seidner Móricz, Nagy Jakab, dr. Kaufmann Béla, Groszmann Dezső, dr. Kubovits László, Sztrépný János, Füglein Vincze, Hein Bertalan, Sas Ferencz, dr. Gergely Ödön, dr. Botto Emil, dr. Pollatsék Ármin, Rusznayák József, Braun József, Halász Albin, Adamics Gusztáv, Weiser Márk, dr. Tereczky György, Meszlényi Géza 16. és felsőkubinyi és deményfalvi Kubinyi László 19. népf. par.-beli főhadnagyk.

Főhadnagyk lettek a tartalékban: Demény Jenő 25. gy. ezredbeli tart. hadnagy, továbbá dr. Kádár (Klein) Rezső és Nógrádi Herman a 25. gy. ezrednél, Graziewszky László, Kozak János, Lubinski János, Krajewsky Mihály, Stepaniow Ananijt, Blonaki József Koslowski Ádám, Metelski Balázs, Fink Leo és Meisels Izák 80. gy. ezredbeli hadnagyk. — **Népfelk. főhadnagyk lettek:** Dr. Vieszt Károly és dr. Gotthilf Mihály 16. népf. par.-beli hadnagyk.

Népfelk. hadnagyk lettek többek közt: Geduly Árpád, Nickl Jenő, Mariányi Dezső, Kaposy Tamás, Szőlősy János stb. t. zászlósok.

Jókócy Jenő, osztrák községi aljegyző, a 25. gy. ezred zászlósa, hadnaggyá neveztetett ki.

Katonai kitüntetések. Legfelsőbb dicséret elismerésben részesült **ujólag:** Dr. Szabó Elemér városunkbeli származású, kassai m. kir. honvéd körz. parancsnokságbeli I. oszt. főőrnagyk a háboruban teljesített kitűnő és önfeláldozó szolgálataiért.

Koronás arany érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján **Pasteiner** Rezső népfelk. főhadnagy, egy hadifogoly munkásosztag parancsnoka.

A király elrendelte, hogy legfelsőbb dicséret elismerése **ujólag,** a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék: **Stech** Géza 4. honvéd huszárezredhez beosztott 6. honvéd huszárezredbeli tart. hadnagynak.

Legfelsőbb dicséret elismerésben részesültek a kardokkal: **Rozsnyai** Béla és **Báthly** László a 25. gy. ezrednél.

A katonai érdemkereszt 3. osztályát kapták a kardokkal és a hadiékítménnyel: **Atchholzer** Károly 80. gy. ezredbeli és **Grobon** Gyula 16. honv. gyalogezredbeli tart. hadnagyk és **Küchler** Jenő 25. gy. ezredbeli hadnagy. — Ugyanezt kapta másodsor: **Narratil** József 25. gy. ezredbeli tart. főhadnagy.

A 16. honv. gyalogezrednél I. oszt. ezüst vitézségi érmét kaptak: **Krokavecz** András, **Plavucha** János. — II. oszt. ezüst vitézségi érmét **ujólag:** **Priska** János, **Szabó** Mihály, **Hegy** István, **Gálicsik** János, **Jex** Károly, **Jarosch** László, s az ellenség előtt elesett: **Kepety** György, **Tankovits** János, **Zahár** György, **Győr** András és **Uhrin** András. — **Bronz érmét** kaptak **ujólag:** **Soós** István, **Leichtag** Sándor és **Biblik** János. Első ízben: **Ruszkó** András, **Pugnó** András, **Stuber** József, **Csereny** Pál, **Lench** Béla, **Borbás** István, **Ebecz** János, **Ruszkó** Géza, **Bodnár** Samu, **Weisenbacher** Mihály, **Oravec** József, **Palyove** György, **Kovács** József, **Hajdu** István, **Porteleki** Ferencz, **Botos** Mátyás, **Radics** Tamás, **Lakatos** Lajos, **Oláh** András, **Galó** János, **Zelina** András, **Litovszky** István, **Kottó** Márton, **Gregorecz** András, **Molnár** Lajos, **Karman** Pál, **Sebestyén** Lajos, **Garaj** György, **Bodnár** Lajos, **Hriny** György, **Urbanecok** Pál, **Prodan** János, **Maler** Gáspár, **Palkó** Márton, **Svantner** Jakab, **Juhász** Márton, **Gömöri** Andor, **Balázs** János, **Huszár** Mihály, **Galló** Lajos, **Csekonits** András, **Laskodás** Gyula, **Fajler** József.

Közgyűlések. **Feled és Vidéke takarékpénztár r.-t.** f. hó 25-én látogatott közgyűlést tartott, amelyen a Gömörmegyei Nép- és Iparbankkal való egyesülést egyhangulag elhatározták.

A Gömörmegyei Nép- és Iparbank f. hó 26-án **Lukács** Géza elnöklésével népes közgyűlést tartott, melyen egyhangulag elfogadták az igazgatóság előterjesztését a Feled és Vidéke Takarékpénztárnak az intézettel beolvasztására vonatkozó előterjesztését. **Lukács** Géza elnök teljes részletességgel és alaposággal ismertette a részvényesek előtt a Feled és Vidéke Takarékpénztár részvénytársasággal való egyesülés eszméjének felszínre hozatala és a keresztülvitelre vonatkozó javaslat előzményeit s a várható előnyöket. A közgyűlés az igazgatóság

tagjai közzé beválasztotta dr. **Fornet** Gyula alispánt és **Czibur** Pál földbirtokost, a felügyelőbizottságba **Ovath** Dániel nyug. főszolgabíró lett megválasztva. — Az új részvényekkel együtt a Gömörmegyei Nép- és Iparbank alapítókéje 640000 korona lesz s három Feled és Vidéke takarékpénztár r.-t. részvényért a tulajdonosok költségmentesen kapnak egy darab Gömörmegyei Nép- és Iparbanki részvényt.

A **Rimaszombati Polgári Olvasókör** védnöksége mellett alakult általános temetkezési egyesület XXIV. évi rendes közgyűlését f. évi április hó 7-én délelőtt 11 órakor tartja a Polgári Olvasókör helyiségében.

A **Szójvölgyi bank R.-t.** folyó hó 20-án, Rozsnyón tartotta évi rendes közgyűlését **Spéczián** Gusztáv elnöklésével. Egyhangulag elhatározták, hogy az alapítókét 300000 koronáról 600000 koronára emelik. Az évi tiszta nyereség 30605 korona 8 fillér volt, melyből a 27000 koronás tartalékalapot mintegy 5000 koronával dotálják s 5% osztalékot (részvényenkint 5 koronát) fizetnek, 4290 korona 11 fillért az 1918. évi számlára visznek át. — A közgyűlés **Spéczián** Gusztávot, **Gintner** Bálintot, báró **Hámos** Antalt, **Hokky** Bélát, **Mojzes** Andort, **Markó** Frigyeset (új), **Neumann** Lajost és **Stark** Miksát ig. tagokká, **Rékossy** Lajost, **Bárdossy** Miklóst, **Koncskó** Istvánt, **Ladányi** Lászlót, **Pásztor** Mihályt és **Tomory** Gézát felügyelő bizottsági tagokká választotta. **Nagy** Elemér lemondott igazgatósági tagnak buzgó működéseért elismerést szavazott.

A **kissbesi gránitbányák r.-t.** most tartotta 23 ik évi rendes közgyűlését, melyen az 1917. évi zárszámadásokat hagyták jóvá. Az igazgatóságba beválasztották: **Fényes** Sándort, a rimaszombati takarékpénztár vezérigazgatóját is.

A **korláti bazaltbánya r.-t.** m. hó 18-án tartotta 18 ik évi rendes közgyűlését, melyen a felügyelő bizottságba beválasztották: dr. **Sarlay** Soma ajnásékói földbirtokos, min. s.-titkárt is.

Nyugdíjgyestületi közgyűlés. A rimaszombati általános ipartestületi nyugdíjgyestület, ez az országban talán egyedül álló ilyen intézmény, melyre életképességénél s áldásos működésénél fogva méltán a legnagyobb büszkeséggel tekinthetnek lelkes és bátor szívé meg-alapítói, az elmúlt vasárnap tartotta meg tizenötödik közgyűlését id. **Rábely** Miklós elnöklése alatt. A gyűlésen **Rényay** Gyula az egyesület fáradhatatlan és buzgó titkára mutatta be a vezetőség évi jelentését, melynek egyik kiemelkedő része az, hogy az egyesület tiszta vagyona s így az most 118,070 K-t tesz ki. A tagok mai létszáma a múlt évben belépett 16 taggal együtt 200. Az egyesület 9 rokkant tagot, illetve elhalt tag özvegyét látja el élták végéig nyugdíjjal ez idő szerint. A legutóbbi évben nyugdíjaztattak **Rakottay** Lajos és **Horváth** György. Özvegyi nyugdíjat élvez ez évi február 1-től özv. **Báls** Józsefné. Hadikölcsönt jegyzett és teljesen befizetett az egyesület 50,000 koronát, ezenfelül a VII. hadikölcsön id-jén 100,000 korona lombard kölcsönt jegyzett. Érdekes része a jelentésnek a lefolyt 15 év alatt összevont következő statisztikai adat: Befolyt összesen adományokból 28,169 01 K. mulatságokból 5765 08 K. tagdíjakból 63 400 K. kamatok s vegyesekből 44 033 48 K. összesen e négy címen 141 367 57 K. Nyugdíjat az egyesület fennállásának tizenegyedik évében kezdett fizetni. A lefolyt öt évben kifizetett e címen 12,700 K-t. Azért közöljük ez adatokat, hogy a kit e dolog érdekel, lássa meg s a ki még most is kétségekkel küzd lelkében ez egyesület életképessége felől, oszlassa el kétségeit s lássa be, hogy maga-magának ellensége minden iparos, kereskedő és tisztviselő, kivált ha családos ember, de még az önálló keresett nő is, ha nem siet belépni ez egyesület kötelékébe, hol jelentéktelen évi hozzájárulás ellenében magának, özvegyének s gyermekeinek egyaránt, oly szép jogokat szerez, melyhez egyetlen egy hasonló intézménynél sem juthat. Ez az egyesület nem beszélte magáról se megfizetett ügynökökkel, se plakátstílusban. Beszélnek helyeite a fent közölt számok s a nyugdíjazottak halás sóhajai. A szép eredményekről, elszámoló titkári jelentést a közgyűlés tagjai büszke megaláztatással fogadták. Majd a tisztikar eddigi tagjait s némi változtatással a választmány ugyancsak eddigi tag-

jait választotta meg a közgyűlés, mely ezzel véget is ért.

Pályázat. A lemondás folytán megüresedett jánosii szülésznoi állásra pályázat hirdettek. — Szülésznoi évi javadalmazása Jánosiból 210 kor. és Rimapálalából 80 kor., valamint a szülési eseteknél törvényesen szedhető díjak. Csakis okleveles bábák pályázata vétetik figyelembe. Választás határideje 1918. évi április 16-án délelőtt 9 órakor.

A vármegyei szabadrendelkezési pótadó. A vármegyei szabadrendelkezési pótadó 1918. évi kivétele tárgyában hozott megbízottsági határozatát a m. kir. belügyminiszter akként hagyta jóvá, hogy általános közgazdasági, közgazdasági és jótékonycélokra 21 százalékos, a vármegyei tisztii nyugdíjalap kiadására 29 százalékos vármegyei pótadónak, valamint az alább említett célra további 3 százalékos vármegyei pótadónak kivételét engedélyezte. Ezek szerint a nagy- és községek terhére 8 százalékos s a saját nyugdíjintézettel bíró r. t. városok terhére 21 százalékos vármegyei pótadó kivétele engedélyeztetett.

Köszönetnyilvánítás. A következő adományokat hálás köszönettel nyugtázom: **Tóth** Árpádné Rimaszombat a vak katonáknak 10, a vöröskereszt céljaira 10 kor. **Lukács** Gézáné.

Nincs lakás Rimaszombatban. A háborús állapotoknak egy új veszedelme köszönt ránk, nincs Rimaszombatban tires lakás. Egyrészt a nyolczvanasok itt tartózkodása vesz igénybe számtalan lakáshelyiséget, másrészt a Rimaszombatba került új családok foglalták le a meglévő kevés és az építkezés szünetelése folytán nem szaporodó bérlakásokat. A sokat aposztrofált középosztály agyonkínzott tagjai érzik leginkább ezt a nyomorúságot s nem egy tisztviselő család áll azon somoru tény előtt, hogy a májusi lakbérnegyed alkalmával nem fog tudni megfelelő lakásban elhelyezkedni. Szomorú perspektívák nyílnak meg ebből a szempontból a jövőre nézve s a rimaszombati partajok elé keserves kálvária néz.

Elrendelték a sovány sertések rekvirálását. A közlelmezési miniszter nemrégiben felhívta a gazdaközönséget, hogy ajánlja fel önként sovány sertéseit. Ennek a határideje e hó 10-én lejárt és bár hivatali haszonrészesedés czimén tekintélyes jutalék volt felajánlva, a gazdák csak igen kevés sertést jelentettek be, illetve ajánlottak fel. Ennek folytán a hadsereg és a polgári lakosság szíriál való ellátását veszély tenyegeti, ami arra indította a közlelmezési minisztert, hogy a földmívelésügyi miniszterrel egyetértőleg elrendelte az ipari hivatalokra alkalmas sovány sertések rekquirálását. A rekquirálás kiterjed a 40 kilogramnál súlyosabb sovány sertésekre, továbbá azokra a sovány sertésekre, amelyeknek hivatalos hatósági engedéllyel csak ezután kezdtek volna meg. A rekquirálást az egész ország területén a kormány felhatalmazásával az Országos sertésforgalmi iroda fogja végezni. A rekquirálás alól kivételnek van helye, ha a tulajdonosok a sertéseiket a közlelmezési minisztérium javára lekötik. Öt sertésnél kisebb állomány nem rekquirálható. A gazdasági és házi zsiirszükséglet biztosítása a tevelszanyagon és pótláson kívül minden sertésartónál az egész 40 kilogramon felüli súlállományból hivatalos megfelelő mennyiség visszatartható, még pedig négy családtagra legfeljebb egy sertés.

A hadsereg vágóállatszükséglete. A hadseregnek vágóállattal való ellátása különösen tavasz elején természet-zerüleg egyre nagyobb nehézségbe ütközik s szabad vásárlás útján a szükségletnek csak egy részét lehet is biztosítani. A hiány pótlására elősorban azokra a vármegyékre, melyek ezideig legkevésbé vágóállatot adtak el a hadseregnek, állatlétszámuk arányához megfelelő mennyiség beszoállítását vetették ki. Ezek a kivételek a vármegyei szarvasmarha létszám 1-4 százalékát teszik ki. Az alispánok a földmívelésügyi miniszter elnöklésével értekezletet tartottak s ezen dr. **Fornet** Gyula alispán is részt vett. Az értekezleten a miniszter általános helyesléssel fogadott felvilágosító és megnyugtató szavai után a kivetett állatok beszoállítását a nagy cél érdekében készséggel vállalták és biztosították.

Hósi halál. Bogár Lajos sajtógömbri ny. igazgató tanító fia: ifj. Bogár Lajos zászlós a román fronton szerzett betegsége folytán a székelvudvarhelyi üdülőkórházban f. hó 2-án hirtelen meghalt, 4-én temették. Özvegye, két árva, szülei, testvérei és rokonai siratják.

Halálozások. Megirtuk múlt számunkban, hogy Podhradsky András, Fülöp Szász Koburg Gothai herceg nyug. erdőigazgatója, a bolgár Szent Sándor-rend IV. oszt. tisztikeresztjének s a bolgár polgári érdemrend középkeresztjének, a Ferencz József-rend tiszti keresztjének és a szász hercegi Ernő házi rend középkeresztjének tulajdonosa Jolsván meghalt. Temetése f. hó 25-én nagy részvét mellett ment végbe Chalupka János jolsvai ev. lelkész gyászbeszéde után. Özvegyén kívül három fia gyógy-szolja.

Lengyel Sándor tornaljai igazgató-tanító neje f. hó 27-én hosszas szenvedés után Tornalján meghalt. Temetése mély és általános részvét mellett csüdtörtökön ment végbe.

Részvétköszönet.

Mindazoknak, kik szeretett boldogult férjem elhunyt alkalmából részvétük kifejezése és a temetésen való megjelenésükkel mély fájdalomainkat enyhíteték, ez uton mondunk hálát-köszönet-t.

Rimaszombat, 1918. március hó 30.

Özv. Mézes Jánosné és gyermekei.

Szini szezon előtt. Április 9-én kezdi meg Rimaszombtatban hét hétre tervezett idejét Farkas Mihály szintársulata. A társulat titkára: Szalay Pál már városunkban tartózkodik s gyűjti a bérleteket az idényre, mely az előjelek után itélve sikeres lesz. Máris tekintélyes számu bérletközönség van biztosítva s a bérleti iven a többek között ott láttuk Putnoky Mórincz főispán, Lukács Géza ny. főispán, dr. Fornet Gyula alispán, Szemén Endre preláus nevét is. A társulat a „Családifő” című operettben mutatkozik be, másnap a drámai együttest a „Vengerkák” előadából fogjuk megismerni. A további műsoron a legfrissebb fővárosi újdonságok szerepelnek és kipróbált sikerű reprizekben is lesz részünk.

A VII-ik hadikölcsön-kötvények

a Rimaszombati Takarékpénztárhoz már megérkeztek és azok a vonatkozó pénztári elismervények, illetve tanusítványok ellenében bármikor átvehetők.

A falu jegyzője, ez az ezerkezű háborus óriás, kemény napokat él át most s megérdemelné a társadalom legnagyobb és legigazabb elismerését. Csak nagyjából soroljuk fel, hogy mi minden vár ma a községi- és körjegyzőkre: rekvirálja a jegyző a terményt, a burgonyát, a takarmányt, a sovány sertést, összezeirja a bizált és leölt sertéseket, összezeirja újból a hadsegélyeseket, felveszi ezeknek felelősségeit, április közepén nép-, állat- és vetés-terület összeírást készít, osztja a lisztet, czukrot, hadikávét, kezeli a jegyrendszert, végig hallgatja a keserű panaszokat, népfelkelői bemutató szemlére írja össze a fiatalokat és mindezeket kívül végzi a rendes és megszapordott adminisztratív teendőket — szegyeljük leírni, hogy mennyi fizetésért!

Közigazgatási bírósági érdekes döntvény. Badanyi György rozsnói reidörkapitányra való kineveztetése ellen törvényszerű minősítés hiánya címén beadott panasz iratra a közigazgatási bíróság fontos elvi döntést hozott, amennyiben kimondta, hogy a kinevezés jogos, mert az 1912 évi 58. törvény-cikk rendelkezése szerint Badanyi mint fogalmazó már bent volt a statusban és így a kvalifikációra vonatkozó rendelkezés reá nem alkalmazható.

A szabadság útján. Kovelből jelentik a „16 os honvéd” nek, hogy a hadfogoly kicserélési munkálatok serényen folynak s a 16 osok közül is számosan fognak hazakerülni, kikről talán hírt sem hallottak. Az eddig kicseréltek közt van: Babik András honvéd Zádorháza (fogságba került 1914. szept. 1. Zolciwnél), Flvo Pál tizedes Rimaszabadi (fogságba került 916. jan. 7. Dobropol), Molitváris István honvéd Rimakokova, üvegcsiszoló (914. szept. 14. Favanozo), Somrák István népfőlk. Henszlófalva, (1914. aug. 13.)

Ujpest város közéletmezési botránya országsszerte nagy botrányokat vert s Gömörre nézve sem maradt indifferens. Ujpest város főjegyzője: dr. Jarmatzky Sándor főhadnagy ugyanis vármegyénkben teljesít katonai szolgálatot mint hadifogolyügyeleti tiszt a egy halljuk, hogy az ujpesti polgármester felfüggesztése folytán katonai felmentése folyamatba tétetvén, rövidesen elhagyja vármegyénket s átveszi az ujpesti polgármesteri teendőket ellátását. Ez a hír — azon kedves és meleg viszonynál fogva, mely dr. Jarmatzky Sándor s a vármegye vezetősége és a hadifoglyot tartó gazdák között kifejlődött — széles körben keltett sajnálkozást.

Felemelt tartásdíj. Az állami gyermekmenhelyek kötelékébe tartozó gyermekek tartásdíját — mint értesülünk — felemelték s 1—2 év közötti gyermekek után havi 9 kor. helyett 14 koronát a 2—4 évesek közt havi 8 kor. helyett 10 korona tartásdíjat fizetnek.

Hadisegély felszólamlási bizottság. A felemelt hadisegélyek új összeírása megyszerzte legnagyobb részt megtörtént s a hadisegély megállapítások folyamatban vannak. Az elsőfoku hatóságok megállapításai ellen tekintélyes számban érkeznek be felszólamlások és felelőzések, úgy hogy a vármegyei hadisegély felszólamlási bizottság e hét folyamán ülésre jön össze, hogy az eddig beérkezett felszólamlásokat elintézzé.

Uj papirrendelet. A kormány a nem rotációs újságpapíron megjelenő lapokra vonatkozólag intézkedést tett s az Újságpapír központ hatáskörébe utalta az egyes lapok oldalterjedelmének megállapítását. Ezek szerint a közeljövöben az eddigi háborus technikai viszonyok folytán megkötött kezünk még kevésbé lesz szabad s bármennyire szeretnők is, nem leszünk abban a helyzetben, hogy a szokott részletességgel foglalkozzunk a vármegye körüldkü eseményeivel.

Uj időszámítás. A nyári új időszámítás április hó 15-én lép életbe és szept. 15-ig tart, vagy s április hó 15-én reggel 2 órakor 1 órával előbbre igazítjuk az órát s szeptember 16-án reggel 2 órakor kétszer lesz 2 óra. Az egyiket A. a másikat B. jelzéssel fogják hivatalosan felütnetni.

Ingyen gyümölcsfák hadirokkantaknak. A m. kir. földművelésügyi miniszter hajandó a hadirokkantaknak gyümölcsfákat ingyen adomá yozni. — A gyümölcsfákat vagy az Országos Hadigondozó Hivatal mezőgazdasági osztályánál (Budapest, VI. Vilmos császáru út 37. sz.) vagy az Országos Hadigondozó Hivatal kassai intézetének szociális irodájánál (Javitó-intézet Kassa) lehet kérni és pedig akár szóval, akár írásban. Az írásbeli kérelemben kitüntetendő a hadirokkant neve, rokkantsági állapota, katonai rangja, lakhelye, utolsó postája, vármegyéje, vagyoni viszonyai, vagyónának értéke és a kérelmezett gyümölcsfák neme és darabszáma. (P.d. 10 darab almata, 6 darab körtefa stb.)

A városok vizellátása és csatornázása. Nagy horderejű rendeletet adott ki e napokban a belügyminiszter, amennyiben felhívta a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a hatóságuk alá tartozó r. t. városokat utasítsák már most, a háboru alatt, a csatornázási és vízvezetési tervek elkészíttetésére, amennyiben azok még nem lennének meg. A kivétel természetesen a háboru utánra marad, de mindenesetre örvendetes tény az, hogy a kormány komoly gondot fordít ezen közegészségügyileg mérhetlen fontosságú közintézménynek kiépítésére.

Népfelkelői bemutató szemle. Április hó 10-től 30-ig fog megtartatni vármegyénk területén az 1894—1899. évi születésű népfelkelésre kötelezettek újbóli pótszemléje. A három sorozó bizottság a következő időpontokban és helyeken fog működni: I. számú bizottság: 13. és 14. én Feleden; 16. én Putnokon; 18. én Tornalján; 20., 21. és 22. én Rozsnyon; 24. én Dobosinán; 26., 27. és 28. én Jolsván; 29. én Nagyrőczen. — II. sz. bizottság: 10. én Rimaszombtatban; 12. én Nyustyan; 14. én Ratkón. — III. sz. bizottság: 19. én Helpán.

Jótekonyság. Tóth Árpádné a huvétí ünnepek alkalmából 20 koronát küldött szerkesztőségünkhez, hogy annak felét a vak katonák, másik felét a vöröskereszt céljaira adjuk. A kívánsághoz hiven jártunk el.

Erdőtűz. A városnak szabadka-pusztai erdejében az elmúlt vasárnap és nagypénteken kisebb erdőtűz ütött ki, melyet azonban hamarosan és a nagyobb kárt megelőzve lokalizáltak.

Tolvaj világ. Az utóbbi időben városunkban ismét sürűbben fordulnak elő betörések és lopások s nem győzzük eléggé figyelmeztetni a város lakosságát, hogy legyen elővigyázatos és mindenki őrizze azt, amiye van s amit — ha ellopnak, bizony nehezen lehet pótolni. Mert hiszen ma minden beszerzés ugyancsak nagy akadályokkal jár. — E héten a Szjjártó-utcában a Györy Lajosné házába törtek be — mig a tulajdonos Keczegén tartózkodott — s a lakást alaposan kifosztották, ezüstneműt és élelmi szereket vittek el. A Szabadka-pusztai Lendvay Pál molnártól is élelmiszereket loptak el ismeretlen tolvajok. — A letolyt vásár napján a Grosinger, Baksay és Altman üzletekben történtek lopások. — Szomorú világot élünk s a közbiztonság megőrzését nemcsak a rendőrségnek kell elsőrangú feladatának ismernie, de a város polgárságának teljes erővel kell egymás támogatására és segítségére sietni. — Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a házak kapuinak 9 órakor való bezárását követelje és ellenőrizze a rendőrség s a katonai rendőrséggel együtt kell czirkálni egész éjjel a mi rendőreinknek is!

Tolvaj leány. A miskolci gömöri pályaudvari vasuti főnökség előállította Bódis Margit 20 éves cselédeleányt, aki Putnokon gazdájának, Lichtmann Antal kereskedőnek brtokából nagyértékű ruhaneműt és készpénzt elloptott. A letartóztatás a putnoki csendőrség telefon-értesítése alapján történt. A tolvaj leányt visszaszállították Putnokra.

Takarmány pótszerek gyűjtése.

A beszercebányai 16 honv. gyalogezred pótszállóalj parancsnoksága — mint a Pogány István kir. tantelügyelő hozzánk beküldött átirata közli — kéri, hogy az iskolák növendékei póttakarmánynak alkalmas növényeket gyűjtsenek. A gyűjtendő növények a következők: 1. Tarscskbuza (triticum repens) gyökere. Különösen a szántás és boronálás alkalmával gyűjtendő. A gazdák ezen értékes anyagot mint gyomot elhanyagják. A gyökerek földtől megtisztítandók, megmosandók és megszáritandók. 2. Az avarfü (calluna vulgaris), hanga vagy fekete mármorka néven is ismeretes. Egész éven át gyűjthető. Nagyobb tápértékkel a száraz gyengébb részei, a levelek és virágok bírnak, tehát csak ezek gyűjtendőek. A tavaszi avarfü (erice carnea) az etetésre kevésbé alkalmas. 3. A sasharasz (pteris aquilina) vagy Ölyvharasz. A gyökere gyűjtendő, mely 20—25 czm. re a föld színe alatt húzódik vízszintes irányban. A földtől megtisztított gyökörzs megmosandó, azután kitergetve a levegőn megszáritandó. A növények elszállításáról a parancsnokság a begyűlt mennyiség mérve szerint fog majd gondoskodni.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 9. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Nemeslelkű adományok. A rimaszombati főgimnázium tápintézete részére a következő jótékony adományok érkeztek: Rimamurány—salgótarjáni vasmű részvénytársaság 1000 korona, Rimaszombati Takarékpénztár 200 kor., Rimaszombati Konzervgyár 477 kor. 80 fil. értékű lekvár, zöldség stb., Nyustyai Magnezit ipar r. t. körülbelül 300 kor. értékű zöldség és élelmiszer, Nyustyai Takarékpénztár 50 kor., Gömörmegyei Nép- és Iparbank 50 kor., Rimakokovai Knöpfler Károly 30 kor. — Hálás köszönettel nyugtazza a tápintézet gondnok-sága.

Adományok. A Vöröskereszt-kórház részére a következő szives adományokat vették: Szabó László ur várgedei nagybirtokos, valamint Szabó Elli és Micza urhölgyek cigarettákkal, kaláccsal s a tavasz első hírnökével: ibolyával kedveskedtek a kórházban ápolásban lévő katonáknak. — Princz Bertalan ur, helybeli vendéglős a helyiségében rendezett mulatság teremhasználati díját: 100 koronát a Vöröskereszt-egylet céljaira adományozta. — Hámos Aladárné szül. báró Vay Mariska urhölgy 32 drb tolyóiratot és Balogh Andrásné Rimasimonyi 10 drb tojást juttattak katonáink részére. Mindannyioknak hálás köszönetét nyilvánítja az *Elnökség.*

Fogorvosi rendelés

(**LOSONCZ, Sükey-utca 4. szám**) délelőtt 9-től 12 óráig, délután 2-től 6 óráig. Készíték platin és arany koronákat, rágásra alkalmas fogakat, fogtömést, fogkivételt érzéstelenítéssel és a fogorvosi szakmába vágó összes munkákat. **Dr. Aczél Sándor,** fogorvos.

Az elmúlt héten sovány és nem nagy értékű filmek peregték le az Apolló-moziban. Reméljük, hogy az ünnepi műsor, — melyet alább adunk, — ki fogja pótolni a mozit látogató publikumot az elmúlt hét szürke és régi filmjeiért. A hétfői Psylander est helyett „Titokzatos sugarak” czimű érdekes darab került bemutatásra a közönség élénk érdeklődése mellett. Szerdán „Hogyan lettem detektív” czimű kiváló technikával rendezett detektívdrámát láttuk. — Husvét vasárnapján mérsékelttel emelt helyárrakkal a következő lesz a műsor: „Császár nő nyakéke.” Detektív komédia, főszereplő Gunar Tolcais. „Az átkos arany.” D. áma, főszerepben Olaf Föns. — Husvét hétfőjén: „Pánik.” Dráma, főszerepben Psylander. — Április 3-án szerdán „A becsület.” Dráma, főszerepben Henny Porten. — Április 6-7. szombat és vasárnap „Az impresszárió.” Büntügyi történet, főszerepben Winteri és Matyasovszky Ilona.

Forgács, Apolló illatszertár

Miskolcz, Széchenyi-utca 62. szám. Villamos megállóhely: Népbank mellett.

Pipere és gyógyszappanok. Kosmetikai különlegességek. — Háztartási cikkek legolcsóbb beszerzési forrása. 4

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. **Husvét illatszerek óriási választékban.**

Fogorvosi rendelés Rimaszombatan.

A Ferenczy-utcában, a „Vöröskereszt” kórházzal szemben, fogorvosi rendelést tartok: délelőtt 10—11 óráig és délután 1/2—3 óráig.

Dr. Ratkowsky, ezredorvos.

Egy keveset használt kerékpár eladó.

Megtekinthető: **Tompa-u. 12. sz. a.**

Hirdetmény.

A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság közlése, hogy a nála elhelyezett összes inkarokbetétek kamatlatát 1918. évi április hó 1-étől kezdve

állandó természetű betéteknél 4%-ra,
rövid időre elhelyezett .. 3 1/2%-ra szállítja le.

Rimaszombat, 1918. márczius 19. én.

Az igazgatóság.

Mindenkinél magasabb áron veszek aranyat 10, 8 és 6 koronáért grammját.
Klein Sámuel m. államv. pályázó óras Miskolczon.
4-4 Királyh d után a második óras üzlet.

Ajánlkozás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy mindféle új

ácsmunkákat,

valamint javításokat is mérsékelt áron — pontosan és kifogástalanul elkészítve, úgy minden mint helyben — felvállalok.

Szolgálatkészségemet tisztelettel felajánlva, a n. é. közönség szives pártfogását kéri

Jávorszky József

8-8. évi iparos,
Rimaszombat, Tompa-utca 32. sz.

Eladó ház.

PUTNOKON, a Kigyó-utcában levő, Hud czius István tulajdonát képező magános udvar, kerttel együtt eladó. — Értekezni lehet: **Huszka Istvánnal** Rimaszombat, Széjártó utca 21. sz.

Eladó beltelek lakó- és melléképületekkel

A **buza Vásártér átellenében, a Rákóczi-utca végén** 1000 □ öles elkerített beltelek, mely különösen tűzifa, épületfa, gabona raktárnak és építési anyag kereskedésnek, nagyobb iparosnak alkalmas, a rajta levő lakó- és melléképületekkel eladó. — Bővebb felvilágosítást nyújt a helyszínen: **özv. Majoros József**né. 1-3

Bérbeadási hirdetmény.

2217. Tan. sz. — **Rimaszombat r. t. város** a tulajdonát képező **Kaszinó-épület egyik belhelyiségét** (amelyet eddig Friedmann Zsigmond bérelt) az **1918. évi május hó 1-ső napjától 1921. évi április hó 30-ik napjáig** terjedő 3 évi időtartamra bérbeadja.

Kikiáltási bérösszeg 1500 korona.

A bérelni szándékozók zárt írásbeli ajánlatukat **1918. évi április hó 10-ik napjának délelőtti 12 órájáig** a polgármesteri hivatalban nyújthatják be; az ajánlat benyújtásával egyidejűleg a kikiáltási bérösszeg 10% a bérletpénzül a városi pénztárban letétbe helyező s az erről szóló pénztári elismervény az ajánlatához csatolandó.

Az ajánlatok elfogadása tárgyában a városi képviselőtestületi közgyűlés szabad belátása szerint határoz; a képviselőtestületi közgyűlés részére fenntartatik azon jog, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson s esetleg mind-egyik ajánlatot is visszautasíthassa és új pályázatot hirdethessen.

A részletes bérbeadási feltételek a polgármesteri hivatalban tudhatók meg.

Rimaszombat, 1918. évi márczius hó 28. án.

Dr. Kovács László, polgármester.

Árverési hirdetmény.

754. szám. — Alulírott község előjárósága Gömörvármegye Árvaszékének 2516—1918. és 2703—1918. számú véghatározata folytán ezenel közhírré teszi, hogy sz. **Rónay Jánosné és érdektársai** nevén álló:

1. a putnok dienesfalvai 132. sz. tjkönyvben, 184. hrzi szám alatt foglalt szőlő és szilvás Paphutja;

2. a putnoki 239. sz. tjkönyvben 1419. hrzi szám alatt foglalt szőlő Lepénke;

3. a putnok dienesfalvai 488. sz. tjkönyvben 722. hrzi szám alatt foglalt pince ingatlanok nyilvános árverésen el fognak adni.

Az árverés határidőjéül **1918. évi április hó 8-ának d. e. 9 órája** tüzetik ki Putnok községhez.

Kikiáltási ár az 1. alatti ingatlanra 10000 korona, a 2. alattiira 585 korona, a 3. alattiira 1000 korona.

Árverelőik tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át letenni s a vételnél azt megfelelően kiegyesíteni.

Vevő az ingatlanok árvaszéki jóváhagyás s a teljes vételár lefizetése után lép birtokába. Putnok, 1918. márczius hó 18. án.

Soltész, Papucsák Márton, jegyző. bíró.

Tiszta, pergetett méz eladó Kispást-tér 10. sz. a.

Faarverési hirdetmény.

A Gömör-kishontvármegyei **Perjese** község volt urbéres elnöke közhírré teszi, hogy **Perjesén 1918. évi április hó 21-én délelőtt 10 órakor** a közégi bíró likásán tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a volt urbéres birtokosság tulajdonát képező kisvisnyó község határában fekvő erdő k 194 kat. hold kiterjedésű (1—5. sz. vágás) részben tővön álló, 07 részben telgy fakészletet az arról lehantható cserkéreggel együtt, valamint 03 részben gyertyán, cser, nyár és nyír faanyagot.

Bérletpénz 600 korona.

A 125 cm. magas úrméter rakás hántott fa és cserkéregre 10 korona, feketefára úrméterenként 4 kor. a kikiáltási ár.

K szállítás határidő: **bezárólag 1918. évi április hó 30-ig.**

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek a rimaszombati m. kir. járás erdőgondnokságánál és Perjesén a volt urbéres elnökénél tekinthetők meg naponta d. e. 11—12 óra között. Keit Perjesén, 1918. évi márczius hó 22. én.

Pásztor Mihály, urb. elnök.

Faarverési hirdetmény.

A Gömör-kishontvármegyei **Kecső** község volt urbéres elnöke **1918. évi április hó 18-án d. e. 10 órakor** a közégi bíró házában tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a volt urbéres birtokosság tulajdonát képező erdő 288 kat. hold kiterjedésű 28—40 számú vágásain tővön álló tölgyes, keves számú gyertyán és juhar fakészletet, mely hivatalos becsülés szerint mintegy 800 tőm³ épület és bányata és 1650 ürm³ tűzfában van megállapítva.

A faanyag vételára a vevő által a birtokosság javára a rimaszombati m. kir. adóhivatalba fizetendő be.

Kikiáltási ár 16940 kor.

Kiszállítás határidő: **bezárólag a szerződés érvényessége után 2 év.**

Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek a rimaszombati m. kir. járás erdőgondnokságánál és a kecsői volt urbéres elnökénél tekinthetők meg naponta d. e. 11—12 óra között.

Keit Kecsőn, 1918. évi márczius hó 21-én.

P. Juhász Márton, urb. elnök.